EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 28.7.2025
COM(2025) 442 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

mis käsitleb määrusega (EL) 2016/792, mis käsitleb tarbijahindade harmoneeritud indekseid ja eluaseme hinnaindeksit, komisjonile antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volituste kasutamist

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE,

mis käsitleb määrusega (EL) 2016/792, mis käsitleb tarbijahindade harmoneeritud indekseid ja eluaseme hinnaindeksit, komisjonile antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volituste kasutamist

1. TAUST

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrusega (EL) 2016/792, mis käsitleb tarbijahindade harmoneeritud indekseid ja eluaseme hinnaindeksit,([1]) on komisjonile antud volitus võtta vastu delegeeritud õigusakte (delegeeritud volituste rakendamise kohta vt artikkel 10).

See volitus on talle antud järgmiseks otstarbeks:

- I lisa muutmine, et tagada harmoneeritud indeksite võrreldavus rahvusvahelisel tasandil vastavalt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) eesmärgist lähtuva individuaalse tarbimise klassifikaatorile (COICOP) (artikli 4 lõige 3);
- kannete lisamine artikli 4 lõike 4 esimeses lõigus esitatud loetellu;
- artikli 5 lõikes 8 sätestatud loetelu muutmine, et lisada „õnnemängud“ tarbijahindade harmoneeritud indeksisse (THHI) ja konstantse maksumääraga THHIsse.

Delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamisel peab komisjon määruse (EL) 2016/792 artikli 10 lõike 2 kohaselt tagama, et need õigusaktid on põhjendatud ega tekita liikmesriikidele ega andmeesitajatele märkimisväärset lisakoormust. Samuti on artikli 10 lõikes 2 ette nähtud, et komisjon peab delegeeritud õigusakti ettevalmistamise käigus järgima oma tavapärast tava ja konsulteerima ekspertidega, sealhulgas liikmesriikides.

Artikli 10 lõike 5 kohaselt peab komisjon niipea, kui ta on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, tegema selle üheaegselt teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. ÕIGUSLIK ALUS

Määruse (EL) 2016/792 artikli 10 lõike 3 alusel antakse delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õigus komisjonile viieks aastaks alates 13. juunist 2016. Seda õigust pikendatakse automaatselt viieks aastaks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

Komisjon peab esitama delegeeritud volituste kasutamise kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/792, mis käsitleb tarbijahindade harmoneeritud indekseid ja eluaseme hinnaindeksit ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 2494/95 (ELT L 135, 24.5.2016, lk 11, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/792/oj).

Käesolev aruanne esitataksegi selle kohustuse täitmiseks.

3. DELEGEERITUD VOLITUSTE KASUTAMINE KOMISJONI POOLT

2020. aastal avaldas komisjon aruande COM(2020) 354 final ([2]), mis käsitles esimest viieaastast perioodi, mil kasutati määruse (EL) 2016/792 artikli 10 lõike 3 kohast õigust võtta vastu delegeeritud õigusakte, ning märkis, et selle ajavahemiku jooksul delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õigust ei kasutatud.

Volituste delegeerimist pikendati järgmiseks perioodiks vaikimisi ja sellest tulenevalt kasutas komisjon talle määruse (EL) 2016/792 artikli 10 lõikega 3 antud õigust võtta vastu delegeeritud õigusakte ning võttis vastu komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2024/3159 ([3]).

Komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2024/3159 muudeti määrust (EL) 2016/792 järgmises osas:

- määruse (EL) 2016/792 artikli 4 lõikega 3 komisjonile antud volituse alusel kehtestati eesmärgist lähtuva Euroopa individuaalse tarbimise klassifikaatori (ECOICOP) I lisa uus, ajakohastatud versioon (ECOICOP Ver. 2) ning
- määruse (EL) 2016/792 artikli 5 lõike 8 teise lõigu alusel komisjonile antud volitusega lisati õnnemängud THHIsse ja konstantse maksumääraga THHIsse.

Pärast seda, kui 2018. aastal oli vastu võetud ÜRO COICOP ([4]), oli määruse (EL) 2016/792 I lisa vaja muuta, et tagada harmoneeritud hinnaindeksite võrreldavus rahvusvahelisel tasandil. Muudatus võimaldab viia ECOICOPi vastavusse muudetud ÜRO COICOPiga, mis kajastab olulisi muutusi kodumajapidamiste tarbimisharjumustes sestsaadik, kui algne ÜRO COICOP 1999. aastal kehtestati.

Komisjon on eksperdirühmadega konsulteerides välja töötanud metoodilised juhised, mis tagavad õnnemängude alamindeksi koostamiseks piisava ühtlustatuse. Sel põhjusel on ta kasutanud delegeeritud õigusakti vastuvõtmise õigust, mis on ette nähtud määruse (EL) 2016/792 artikli 4 lõikes 3, et kooskõlas sama määruse artikli 5 lõikega 8 jätta õnnemängud välja tabelist, kus on esitatud THHI kohaldamisalast välja jäetud kanded. Seetõttu lisatakse õnnemängud nüüd osana kodumajapidamiste rahalistest lõpptarbimiskulutustest THHIsse.

Delegeeritud õigusakti kohaldatakse alates 2026. aasta jaanuari vaatluskuust.

([2]) Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule komisjonile määrusega (EL) 2016/792 (mis käsitleb tarbijahindade harmoneeritud indekseid ja eluaseme hinnaindeksit) antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta (COM(2020) 354 final).

([3]) Komisjoni 2. septembri 2024. aasta delegeeritud määrus (EL) 2024/3159, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/792 (mis käsitleb tarbijahindade harmoneeritud indekseid ja eluaseme hinnaindeksit) tarbimise klassifikaatori ja õnnemängude lisamise osas (ELT L, 2024/3159, 20.12.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2024/3159/oj/eng).

([4]) Vt ÜRO statistikaosakonna väljaanne, UNSD — COICOP.

Õnnemängude lisamisega THHIsse ja konstantse maksumääraga THHIsse lõpeb artikli 5 lõike 8 muutmiseks antud delegeeritud volitus, kuna muudatused, mida on sellega võimalik teha, on juba tehtud.

Klassifikatsiooni muutmine võib mõjutada kooskõla uue klassifikatsiooni ja artikli 5 lõike 8 tabelis esitatud väljajäetud kannete loetelu vahel. Seepärast, nagu on sätestatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2024/3159 neljandas põhjenduses, tuleks erinevuste korral käsitada tabelit ülejäänud toodete osas, mis seal on loetletud, viitena muudetud klassifikatsioonile.

Et vähendada kulusid ja liikmesriikide koormust, nagu on ette nähtud määruse (EL) 2016/792 artikli 10 lõikega 2, eraldati liikmesriikide ettepanekute põhjal ELi üldeelarvest rahalisi toetusi vastavalt sellele, milline oli vajadus toetada nende riiklikes statistika tootmise süsteemides nõutavaid muudatusi, et võtta arvesse üleminekut uuele COICOPi klassifikatsioonile ja valmistuda õnnemängude lisamiseks.

Liikmesriikidele ja vastajatele tehti kättesaadavaks ka konkreetsed soovitused õnnemängude käsitlemise kohta,([5]) et toetada neid selle muudatuse rakendamisel.

Määruse (EL) 2016/792 muudatusi, mida peeti vajalikuks, et säilitada THHI statistilise täpsuse ranged standardid, arutati liikmesriikide ekspertidega, nagu on nõutud sama määruse artikli 10 lõike 2 kolmandas lõigus.

Koostoimet nähti ka selles, et mõlemad muudatused võeti vastu üheskoos.

Üldiselt parandab see, kuidas komisjon kasutab delegeeritud volitusi, ühtlustatud hinnaindeksite asjakohasust praeguste majandusstruktuuride ja kõrgeimate statistikastandardite kajastamisel.

4. KOKKUVÕTE

Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2024/3159 vastuvõtmisega on komisjon kasutanud määruse (EL) 2016/792 artikli 10 alusel oma õigust võtta vastu delegeeritud õigusakte.

Komisjon leiab, et määruses (EL) 2016/792 sätestatud delegeeritud volitused peaksid talle alles jääma. Õigus muuta määruse (EL) 2016/792 artikli 4 lõiget 4 või teha edasisi muudatusi I lisas on jätkuvalt oluline selleks, et rahuldada tulevikus inflatsiooni arengust tulenevaid vajadusi. Selle tulemusena muutuvad tarbijahindade harmoneeritud indeksid ja eluaseme hinnaindeks paremaks ja vastavad kvaliteedi ja võrreldavuse poolest ka edaspidi rangetele standarditele.

Komisjon palub Euroopa Parlamendil ja nõukogul võtta käesolev aruanne teadmiseks.

([5]) Soovitused õnnemängude käsitlemise kohta THHIs – detsember 2024.